

AKTUÁLNÍ STAV PROBLEMATIKY ELEKTRONICKÉHO PODEPISOVÁNÍ A DIGITÁLNÍ KONTINUITA DOKUMENTŮ

Ing. Jan Hrádek

Tender systems s.r.o.
jan.hradek@tendersystems.cz

Úvodem k elektronickým dokumentům

- pro většinu listinných dokumentů existuje jejich elektronický podklad -> většina tištěných informací, které máme v archivech a kancelářích vznikla elektronicky
- zfalšovat papírový dokument je jednodušší než zfalšovat správně podepsaný elektronický dokument
- přesto se papír stále ještě těší velké důvěře
- elektronickému dokumentu nesmějí být upírány právní účinky a nesmí být odmítán jako důkaz v soudním a správním řízení pouze z toho důvodu, že má elektronickou podobu

Legislativa

- nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014, tzv. eIDAS
- zák. č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce (dále ZSVD)
 - › adaptuje eIDAS do národní legislativy
- zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále OZ)
- zák. č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále ZZVZ)

Formy elektronického podpisu

- **kvalifikovaný elektronický podpis** – musí být založen na kvalifikovaném certifikátu a musí být vytvořen pomocí kvalifikovaného prostředku k vytváření elektronických podpisů
- **zaručený elektronický podpis, založený na kvalifikovaném certifikátu**
- **zaručený elektronický podpis** – elektronický podpis založený na „jakémkoli“ certifikátu
- **„prostý“ elektronický podpis** – cokoli co má elektronickou podobu a je to použito jako podpis
- terminologická zkratka **„uznávaný elektronický podpis“**, zahrnuje první dva body

Důvěryhodné služby v EU mají své logo

- kvalifikovaní poskytovatelé evropských služeb vytvářejících důvěru a jejich služby jsou označeny značkou důvěry pro snadnější orientaci

Elektronická pečeť

- obdoba bývalé elektronické značky dle původní legislativy (eIDAS se naší elektronickou značkou inspiroval)
- může ji vytvářet jen právnická osoba či veřejnoprávní podepisující
- může být vytvářena jak člověkem, tak strojem
- na rozdíl od elektronického podpisu není projevem vůle, ale je deklarací původu. Lze ji tedy připojit jen na „něco svého“

Elektronické časové razítko

- časové razítko potvrzuje existenci dokumentu v reálném čase a v dané podobě
- vydává ho poskytovatel služby vytvářející důvěru, obvykle za úplatu

Elektronický podpis a ZZVZ

- § 211, odst. 5 ZZVZ – vymezuje výčet dokumentů, které musí být podepsány **uznávaným el. podpisem** pokud se nekomunikuje prostřednictvím el. nástroje nebo datovou schránkou (např. e-mailem)

Elektronický podpis a ZSVD

■ § 5 ZSVD

- › K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze **kvalifikovaný elektronický podpis**, podepisuje-li elektronický dokument, kterým právně jedná,
 - a) stát, územní samosprávný celek, právnická osoba zřízená zákonem nebo právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem (dále jen „veřejnoprávní podepisující“), nebo
 - b) osoba neuvedená v písmenu a) při výkonu své působnosti.

■ § 6 odst. 1 ZSVD

- › K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze **uznávaný elektronický podpis**, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.

Podepisování v zadávacím řízení

- § 211 odst. 5 ZZVZ, který je speciální úpravou oproti pravidlům stanoveným v § 5 a § 6 ZSVD (viz důvodová zpráva ZSVD)
- § 562 odst. 1 OZ: písemná forma je zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a určení jednající osoby

Proč tedy podepisovat v rámci zadávacího řízení?

- pokud se jedná o právní jednání jiné osoby (potvrzení o bezdlužnosti, bankovní záruka)
- potřeba nakládat s dokumentem vně systému
- zvýšení právní jistoty

Digitální kontinuita

- jedná se o soubor pravidel a aktivit, které nám zaručí, že dokumenty, které jsou čitelné a ověřitelné dnes budou čitelné a ověřitelné i v dlouhodobém horizontu
- pokud by staří Mayové řešili „digitální“ kontinuitu ve své době, není dnes mayské písmo záhadou pro badatele

Digitální kontinuita

- po skončení platnosti certifikátu pro podpis, není možné provést ověření podpisu, který byl pomocí tohoto certifikátu vytvořen
- s růstem výpočetní síly hardware v čase se neúměrně zvyšuje riziko vzniku kolizního dokumentu
- formáty dokumentů, které jsou čitelné nyní nemusí již být čitelné v dlouhodobém horizontu

Aktivní péče o dokumenty v čase

- řešením předchozího problému je přepodepisování dokumentů v čase tak, že dokument je přepodepsán vždy v období, kdy je ještě možné ověřit platnost jeho podpisu - v praxi je možno řešit dvěma způsoby:
 - › připojováním časových razítek
 - › připojováním elektronického podpisu
- zrušením §69a, odst. 5 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, došlo k vyjasnění výkladu tzv. “vyvratitelné domněnky pravosti”
- vhodná volba formátu dokumentů k uchování (PDF-A)

Děkuji za pozornost.

Ing. Jan Hrádek

Tender systems s.r.o.
jan.hradek@tendersystems.cz